

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій Жильцов

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Правові засади, етика, стандарти та безпека
журналістів-розслідувачів**

Спеціальності: 061 Журналістика
Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

Київ 2025

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 2440/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«20» 25 р.

Розробник: Віталій УЛИБІН, викладач кафедри журналістики і нових медіа

Викладач: Віталій УЛИБІН, викладач кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)
журналістики та нових медіа
Протокол від «29» серпня 2025 року №1

Завідувач кафедри Інга ПОГРЕБНЯК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Журналістика»
29 серпня 2024 року

Гарант освітньо-професійної програми Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено
Заступник декана Факультету журналістики Роксолана ДЬЯЧЕНКО

Пролонговано:

на 20___/20___ н.р. _____ (_____),	“___”___20___р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. _____ (_____),	“___”___20___р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. _____ (_____),	“___”___20___р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. _____ (_____),	“___”___20___р., протокол №___

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Правові засади, етика, стандарти та безпека журналістів-розслідувачів		
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі	150	
Аудиторні	70	20
модульний контроль	10	-
семестровий контроль	-	-
самостійна робота	70	130
форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Правові засади, етика, стандарти та безпека журналістів-розслідувачів» розроблена кафедрою журналістики та нових медіа Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Мета. Формувати у студентів знання щодо етичних стандартів, правових засад і безпекових практик у журналістських розслідуваннях; сформувати навички аналізу етичних дилем, оцінювання юридичних ризиків, застосовувати стандарти журналістики та цифрові інструменти для безпечної підготовки розслідувань; розвивати здатність приймати обґрунтовані професійні рішення в умовах правових та етичних дилем; навчити користуватись інструментами роботи з відкритими даними й OSINT.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правові засади, етика, стандарти та безпека журналістів-розслідувачів» є:

- Пояснити принципи моделі Поттера як інструменту вирішення етичних конфліктів.
- Навчити застосовувати OSINT-інструменти для перевірки гіпотез журналістських розслідувань.
- Формувати навички юридичного аналізу та обґрунтування публікацій з позиції професійної відповідальності.
- Розвивати здатність до комплексної оцінки ситуацій професійного ризику.
- Стимулювати критичне мислення та етичну рефлексію в журналістській практиці.

У ході опрацювання теоретичного матеріалу та під час виконання практичних занять і самостійної роботи студенти мають здобути основні **знання** за темами і мають засвоїти основні **вміння та навички**:

:

1. Модель Поттера для розв'язання етичних дилем:

- Студенти мають розуміти засоби моделі Поттера та застосовувати її для розв'язання етичних дилем у журналістських розслідуваннях.
- Аргументовано ухвалювати рішення щодо публікації матеріалу, спираючись на етичні стандарти, модель Поттера та юридичну оцінку ризиків.
- Усвідомлювати відповідальності журналістів за подання правдивої інформації та протидію маніпуляціям.

2. Правові засади розслідувань. OSINT:

- Класифікувати типи джерел відкритих даних і оцінювати їхню достовірність у контексті OSINT-досліджень.
- Застосовувати інструменти OSINT для перевірки інформації в межах конкретного кейса.

- Аргументовано ухвалювати рішення щодо публікації матеріалу, спираючись на етичні стандарти, модель Поттера та юридичну оцінку ризиків.

3. Безпека та ризики в журналістських розслідуваннях:

- Ідентифікувати ключові правові засади діяльності журналістів-розслідувачів відповідно до національного законодавства та міжнародних норм.
- Аналізувати етичні конфлікти, пов'язані з безпекою журналістів, захистом джерел та публічним інтересом.
- Запобігати виникненню ситуацій потенційного конфлікту інтересів або загрози безпеці журналіста/джерела;

4. Стандарти і відповідальність журналіста:

- Обґрунтовувати застосування стандартів журналістики в контексті роботи з конфліктною або ризикованою інформацією.
- Оцінювати ризики, пов'язані з публікацією чутливої інформації, та прогнозувати можливі наслідки для журналіста, джерел і суспільства.

5. Інтегральний кейс. Розслідування як редакційна практика

- Створювати журналістські документи (ескізи розслідувань, фрагменти аналітики, редакційні пояснення тощо), що відповідають етичним та правовим стандартам.

Вивчення курсу формує у студентів освітньої програми 061.00.01 Журналістика такі компетентності:

	061.00.01 Журналістика
Загальні	ЗК-01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК-02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-11. Здатність спілкуватися державною мовою. ЗК-12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Фахові (спеціальні)	ФК-1. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності. ФК-4. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність. ФК-7. Здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності). ФК-8. Здатність працювати в команді, редакційному колективі, володіти соціальними навичками; відповідально виконувати професійну функцію.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

061.00.01 Журналістика
ПРН-9. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства. ПРН-11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою. ПРН-13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук. ПРН-18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторні				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль I. Модель Поттера для розв’язання етичних дилем						
Тема 1. Морально-етичні дилеми журналіста-розслідувача.	13	2	2	2		7
Тема 2. Модель Поттера для розв’язання етичних дилем	17	2	4	4		7
Модульний контроль	2					
Разом	32	4	6	6		14
Змістовий модуль II. Правові засади розслідувань. OSINT.						
Тема 3. Правові засади роботи журналіста-розслідувача. Український та міжнародний контекст	13	2	2	2		7
Тема 4. Інструменти OSINT для збору даних, робота з відкритими та сірими базами даних	13	2	2	2		7
Модульний контроль	2					
Разом	28	4	4	4		14
Змістовий модуль III. Безпека та ризики в журналістських розслідуваннях.						
Тема 5. Оцінка юридичних, етичних, цифрових та фізичних ризиків під час роботи з розслідуванням	13	2	2	2		7
Тема 6. Створення ризик-плану та запобігання ризикам під час збору інформації	13		4	2		7
Модульний контроль	2					
Разом	28	2	6	4		14

Тема 3. Правові засади роботи журналіста-розслідувача. Український та міжнародний контекст	15			2		13
Тема 4. Інструменти OSINT для збору даних, робота з відкритими та сірими базами даних	15			2		13
Разом	30			4		26
Змістовий модуль III. Безпека та ризики в журналістських розслідуваннях.						
Тема 5. Оцінка юридичних, етичних, цифрових та фізичних ризиків під час роботи з розслідуванням	15		2			13
Тема 6. Створення ризик-плану та запобігання ризикам під час збору інформації	15			2		13
Разом	30		2	2		26
Змістовий модуль IV. Стандарти і відповідальність журналіста-розслідувача.						
Тема 7. Журналістські стандарти: баланс між правдою, публічним інтересом і шкодою	15		2			13
Тема 8. Професійна відповідальність і правові межі дій журналіста	15			2		13
Разом	30		2	2		26
Змістовий модуль V. Інтегральний кейс. Розслідування як редакційна практика						
Тема 9. Від гіпотези до публікації: алгоритм редакційного розслідування	15		2			13
Тема 10. Презентація розслідування: форматування, супровідні матеріали, пояснення аудиторії	15			2		13
Разом	30		2	2		26
Усього	150	2	6	12		130

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Модель Поттера для розв’язання етичних дилем

Тема 1. Морально-етичні дилеми журналіста-розслідувача

Типи моральних дилем, які виникають у журналістських розслідуваннях. Етичні виклики, що постають перед журналістом у конфліктних або неоднозначних ситуаціях. Межа між професійною відповідальністю та особистими переконаннями. Взаємодія із джерелами в етичному контексті. Публічний інтерес і повага до приватного життя.

Ключові слова: журналістська етика, дилема, конфлікт цінностей, публічний інтерес.

Тема 2. Модель Поттера для розв’язання етичних дилем

Структура моделі Поттера як інструменту прийняття етичних рішень. Чотири етапи моделі: визначення фактів, аналіз цінностей, вивчення принципів, вибір лояльності. Приклади застосування моделі в практиці розслідувальної журналістики. Порівняння з іншими етичними моделями.

Ключові слова: модель Поттера, етичне рішення, моральна відповідальність, журналістські цінності.

Змістовий модуль II. Правові засади розслідувань. OSINT

Тема 3. Правові засади роботи журналіста-розслідувача. Український та міжнародний контекст

Правовий статус журналіста в Україні та за кордоном. Основи законодавства про інформацію, свободу слова, захист джерел. Взаємодія журналіста з правовими структурами. Міжнародні правозахисні стандарти. Судова практика щодо журналістів. Межі відповідальності та правові ризики під час проведення розслідувань.

Ключові слова: свобода слова, захист джерел, правовий статус, відповідальність журналіста.

Тема 4. Інструменти OSINT для збору даних, робота з відкритими та сірими базами даних

Методи роботи з відкритими джерелами інформації. Категорії OSINT: соціальні мережі, онлайн-реєстри, аналітичні бази. Основні інструменти — YouControl, Opendatabot, Google Dorks, Maltego. Принципи перевірки достовірності отриманої інформації. Юридичні та етичні аспекти використання відкритих джерел.

Ключові слова: OSINT, відкриті джерела, перевірка фактів, верифікація.

Змістовий модуль III. Безпека та ризики в журналістських розслідуваннях

Тема 5. Оцінка юридичних, етичних, цифрових та фізичних ризиків під час роботи з розслідуванням

Ризики, з якими стикається журналіст-розслідувач у процесі роботи: юридичні загрози, етичні конфлікти, цифрові небезпеки, фізичні виклики. Методика аналізу ризиків: ймовірність, масштаб, запобіжні заходи. Критерії етичної допустимості та правової обґрунтованості публікації.

Ключові слова: ризик, юридичні наслідки, цифрова безпека, шкода, захист.

Тема 6. Створення ризик-плану та запобігання ризикам під час збору інформації

Побудова індивідуального чи командного ризик-плану. Захист цифрових даних та комунікацій. Фізична безпека в полі та взаємодія з джерелами. Інструменти захисту особистої інформації. Реакція на зовнішні загрози. Практичне моделювання кризових ситуацій.

Ключові слова: планування, ризик-план, цифровий захист, особиста безпека, протокол реагування.

Змістовий модуль IV. Стандарти і відповідальність журналіста-розслідувача

Тема 7. Журналістські стандарти: баланс між правдою, публічним інтересом і шкодою

Основні стандарти журналістики: точність, неупередженість, достовірність. Ситуації, коли публічний інтерес вступає в конфлікт із приватністю. Межа допустимого втручання. Аналіз практичних кейсів з міжнародної та української практики. Прийоми аргументації у складних редакційних рішеннях.

Ключові слова: журналістські стандарти, баланс інтересів, шкода, публічний інтерес, редакційна політика.

Тема 8. Професійна відповідальність і правові межі дій журналіста

Форми професійної відповідальності: етична, правова, редакційна. Норми журналістських кодексів. Випадки порушень і судова практика. Межі допустимої ініціативи в розслідуванні. Принципи обережності, достовірності, перевірки фактів.

Ключові слова: відповідальність, кодекс етики, правові межі, дії журналіста, професійні норми.

Змістовий модуль V. Інтегральний кейс. Розслідування як редакційна практика

Тема 9. Від гіпотези до публікації: алгоритм редакційного розслідування

Повний цикл роботи над журналістським розслідуванням. Висування гіпотези, розподіл ролей у команді, побудова плану. Пошук і верифікація

фактів, звернення по коментарі. Узгодження матеріалу в редакції. Підготовка до публікації.

Ключові слова: гіпотеза, редакційний процес, план розслідування, верифікація, структура публікації.

Тема 10. Презентація розслідування: форматування, супровідні матеріали, пояснення аудиторії

Оформлення результатів розслідування. Пояснення методології та джерел. Візуалізація даних: інфографіка, скріни, карти, таблиці. Підготовка редакційного коментаря. Стандарти прозорості щодо джерел і достовірності. Комунікація з аудиторією після публікації.

Ключові слова: презентація, редакційний супровід, прозорість, форматування, коментар.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	М 1		М 2		М 3		М 4		М 5	
		кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів	кількість одиниць	Максимальна кіл-ть Балів	Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть Балів	Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть Балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20	2	20	3	30	4	40
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	3	30	3	30	3	30

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I. Теоретичні засади етики журналіста-розслідувача

Самостійна робота 1-2. Завдання: Написати есе на тему «Чому журналіст-розслідувач має діяти етично в умовах тиску?». Використати модель Поттера для аналізу конкретної етичної дилеми в медіа (проаналізуйте кейс із закриттям фінансування видання «Точка доступу» через резонансне розслідування). Обсяг: 2 сторінки.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Структурні елементи	Аргументація послідовна, чітка, глибоко розкрита	Більшість аргументів викладені логічно та обґрунтовано	Більшість аргументів викладені логічно та обґрунтовано	Більшість аргументів викладені логічно та обґрунтовано
<i>Бали</i>	5	2,5	1	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Використання моделі Поттера	Повний і точний розбір кейсу з усіма етапами моделі	Презентація повністю оформлена відповідно до технічних, змістовних та корпоративних вимог.	Модель згадана, але застосована фрагментарно	Модель відсутня або нерелевантна
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	10 балів			

Змістовий модуль II. OSINT і правові засади

Самостійна робота 3-4. Завдання: Створити мапу OSINT-розслідування для перевірки публікації про корупцію. Вказати джерела відкритих даних, послідовність дій, інструменти. Подати у форматі схеми в Canva / Miro / Google Slides.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Структурні елементи	Повна, логічна, з чіткими блоками та зв'язками	Здебільшого логічна, незначні пропуски	Частково логічна, є неясності	Нелогічна або відсутня
<i>Бали</i>	5	2,5	1	0

Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Джерела й інструменти	Використано щонайменше 5 релевантних джерел та інструментів	3–4 джерела або інструменти	Менше 3 або нерелевантні	Відсутні
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	10 балів			

Змістовий модуль III. Безпека журналіста

Самостійна робота 5-6. Завдання: Створити чек-лист особистої цифрової безпеки журналіста-розслідувача. Включити налаштування конфіденційності, двофакторну автентифікацію, захист листування. Подати як PDF або презентацію зі скріншотами.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Повнота чек-листа	Містить >10 пунктів з прикладами дій	7–10 пунктів	4–6 пунктів	Менше 4 пунктів або відсутність
<i>Бали</i>	5	2,5	1	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Практична демонстрація	Є скріншоти або підтвердження дій	Часткова демонстрація	Без скріншотів	Візуальні докази відсутні
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	10 балів			

Змістовий модуль IV. Стандарти та відповідальність

Самостійна робота 7-8. Завдання: Провести аналіз етичного кейсу (за обраним прикладом з української/міжнародної практики): описати дилему, аргументувати рішення журналіста та дати альтернативний варіант дій. Подати у форматі порівняльної таблиці або есе.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Аналіз дилеми	Повна аргументація з прикладами та посиланнями	Аргументи логічні, але загальні	Часткова аргументація	Поверхневий аналіз
<i>Бали</i>	5	2,5	1	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Альтернатива	Альтернативне рішення детально обґрунтоване	Альтернатива є, але слабо обґрунтована	Пропозиція нечітка	Альтернатива відсутня
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	10 балів			

Змістовий модуль V. Інтегральне розслідування

Самостійна робота 9-10. Завдання: Підготувати коротке розслідування (до 2 сторінок або 10 слайдів): обрати тему, сформулювати гіпотезу, описати метод перевірки, вказати використані джерела та зробити стислий висновок. Можна подавати у форматі тексту, слайдів або сторіз.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Структура	Є всі етапи (гіпотеза, перевірка, джерела, висновок), логіка чітка	Присутні всі елементи, незначна логічна неузгодженість	Частина елементів відсутня	Відсутня чітка логіка
<i>Бали</i>	5	2,5	1	0

Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Практична цінність	Дані цікаві, достовірні, можуть бути основою реального матеріалу	Дані загальні, але правдиві	Низька практична цінність	Факти сумнівні або відсутні
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	10 балів			

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота проводиться у формі тестування на платформі електронного курсу.

Контрольні тести містять двадцять п'ять тестових завдань різних за формою і типом складності.

Критерії оцінювання:

За кожну правильну відповідь - 1 б.

- знання теоретичного матеріалу;
- ґрунтовна обізнаність із працями медіадослідників;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Теоретичні основи маніпуляцій у ЗМІ	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 2	Маніпуляційні техніки в сучасних ЗМІ	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 3	Протидія медіаманіпуляціям а медіаграмотність	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 4	Етичні аспекти роботи журналіста та майбутні виклики медіа	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Залік

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення цінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента під час лекцій, на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, складання модульних контрольних робіт та інших видів контролю.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їхнього виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання.

Модулі	Назва модуля	К-ть балів за модуль	Теми	Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Практичні заняття (1 бал за відвідування)	Робота на практичному занятті	Семінарські заняття (1 бал за відвідування)	Робота на семінарському занятті	Самостійна робота	Види поточного контролю
Модуль І	Модель Поттера для розв'язання етичних дилем	103	1	Морально-етичні дилеми журналіста-розслідувача (1 б.)					Самостійні роботи 1–2 (10 б)	Модульний контроль 1 (25 балів)
			2	Модель Поттера для розв'язання етичних дилем (1 б.)	Аналіз етичних кейсів у розслідуваннях 3 б.)	30 б	Семінар-дискусія: конфлікт цінностей (3 б.)	30 б		
Модуль ІІ	Правові засади розслідувань. OSINT	81	3	Правові засади роботи журналіста-розслідувача (1 б.)	Аналіз правових кейсів (1 б.)	10 б	Семінар: межі прав і відповідальності (1 б.)	10 б	Самостійні роботи 3–4 (10 б)	Модульний контроль 2 (25 балів)
			4	OSINT та відкриті дані (1 б.)	Практикум з OSINT-інструментів (1 б.)	10 б	Семінар: етичні межі OSINT (1 б.)	10 б		
Модуль ІІІ	Безпека та ризики в журналістських розслідуваннях	91	5	Оцінка ризиків у журналістських розслідуваннях (1 б.)	Ризик-план і безпека журналіста (1 б.)	10 б	Семінар: відповідальність редакції (1 б.)	10 б	Самостійні роботи 5–6 (10 б)	Модульний контроль 3 (25 балів)
			6		Практикум зі створення ризик-плану (1 б.)	10 б	Семінар: відповідальність редакції (1 б.)	10 б		
Розрахунок коефіцієнта: $k=490/100=4,9$										

							Семінар: відповідальність редакції (1 б.)	10 б			
Модуль IV	Стандарти і відповідальність журналіста-розслідувача	102	7	Баланс правди, шкоди і публічного інтересу (1 б.)	Професійна відповідальність і правові межі дій журналіста (1 б.)	10 б	Семінар: кейси судової практики (1 б.)	10 б	Самостійні роботи 7–8 (10)	Модульний контроль 4 (25 балів)	
			8		Аналіз етичних дилем (1 б.)	10 б	Семінар: кейси судової практики (1 б.)	10 б			
					Аналіз етичних дилем (1 б.)	10 б	Семінар: кейси судової практики (1 б.)	10 б			
Модуль V	Інтегральний кейс. Розслідування як редакційна практика	113	9	Алгоритм редакційного розслідування (1 б.)	Презентація розслідування та комунікація з аудиторією (1 б.)	10 б	Семінар: peer-review розслідувань (1 б.)	10 б	Самостійні роботи 9–10 (10 б)	Модульний контроль 5 (25 балів)	
			10		Захист інтегрального кейсу (1 б.)	10 б	Семінар: peer-review розслідувань (1 б.)	10 б			
							Семінар: peer-review розслідувань (1 б.)	10 б			

8. Рекомендована література та джерела

Основна література:

1. Кодекс етики українського журналіста. Комісія з журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex/> (дата звернення 01.09.2026).
2. Професійна етика журналіста. Зasadничі принципи. Європейська медійна спілка. URL: <http://mediaunion.eu/ua/journalism-ethics/> (дата звернення 01.09.2026).
3. Маніпуляція й маніпулятивні технології [Електронний ресурс] / Агентство стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://sd.net.ua/2012/03/06/manipulyaciya-j-manipulyativni-technologiyi.html>.
4. Робота під PRESSом. Посібник для безпечної повсякденної роботи медійників. Інститут масової інформації. Ірина Земляна. <https://imi.org.ua/books/roboata-pid-pressom-i33950>
5. Посібник з журналістських розслідувань теорія та Практика. Інститут розвитку регіональної преси. Беата Бель, Олександр Бурмагін, Томаш Патора, Олег Хоменок. Під ред. Ірини Кост. <https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2013/12/verstka.pdf>

Додаткова література і ресурси:

Ресурси для пошуку та верифікації інформації

1. [Bellingcat Online Investigation Toolkit](#) — найповніша у світі база інструментів для супутникових знімків, аналізу соцмереж, верифікації фото/відео та відстеження транспорту.
2. [YouControl Academy](#) — освітня платформа від провідного українського сервісу перевірки контрагентів. Містить курси про те, як шукати зв'язки між компаніями, виявляти приховані активи та працювати з реєстрами.
3. [GIJN \(Global Investigative Journalism Network\) Resource Center](#) — україномовний розділ глобальної мережі, де зібрані посібники з розслідування корупції, екологічних злочинів та пошуку людей.
4. [Opendatabot](#) — сервіс моніторингу реєстраційних даних українських компаній та судового реєстру. Має корисний API та чат-боти для швидкої перевірки.
5. [FotoForencis](#) — інструменти для аналізу зображень та їх метаданих;
6. [InVID Verification Plugin](#) — плагін для зворотного пошуку відео в FireFox та Chrome;
7. [DeepFake-O-Meter](#) — аналізує підозрілі зображення, відео та аудіо;
8. [Sensity AI](#) — виявляє підроблені обличчя та голос;
9. [AI Voice Detector](#) — інструмент для голосової верифікації.

Ресурси для неформальної освіти

Курси розміщені на платформі Prometheus:

1. Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям?
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+MEDIA_L101+2022_T3
2. Цифрова безпека журналістів та інших працівників медіа.
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+DSJ101+2022_T1
3. Критичне мислення в українському контексті.
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTIUC101+2022_T2_3
4. Освітні інструменти критичного мислення.
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTFT102+2018_T3
5. OSINT — розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека.
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osint-open-source-intelligence/>

Курси розміщені на платформі ed-era.com

1. Це вам не клікбейт! <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/4186>
2. Фактчек: довіряй-перевіряй. <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5129>